

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁĘCZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1,5, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagrańca, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

CENA
6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petirowy jednozpaltowy lub jego miejsce: Nadawane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 40. Drobne ogłoszenia po kop. 9 za wiersz. Największe ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry-caminalnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 11 września:

Wschodni plac boju.

Front wojsk generała marszałka polnego, ks. Leopolda Bawarskiego.

Po obydwoch stronach Starych Czerwicy, ataki rosyjskie, prowadzone dużymi siłami, doznały również jak i w dniu poprzednim ciężkich krwawych strat.

Front generała jazdy Arcyksięcia Karola:

Walki między Złotą lipą a Dniestrem w dn. 7 i 8 września stonowały próby Rosjan wyzyskania swoich nabytków terytorjalnych w d. 6 bm.

W ten sposób, aby drogą szybkiego natarcia na Bursztyn przełamać opór obrońców i jednocześnie objąć w posiadanie Halicz. Sprawnie kierowana i równie dobrze prowadzona obrona Bothmera uderzeniem to pragnienie. Rosjanie ponieśli niezwykle ciężkie straty.

W Karpatach sytuacja na ogół nie uległa zmianie.

Zachodni plac boju.

Front gen. marsz. poln. księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Nic nowego.

Front nast. tronu Ruprechta Bawarskiego.

Po atakach angielskich z dnia 9 bm. nastąpiły wczoraj ograniczone, ale zaciekle natarcia w pobliżu drogi z Posieres de Le Sars oraz przeciwko odcinkowi Ginchy-Combres; zostały odparte. O Ginchy oraz dalej na południowy wschód dzisiaj odbywają się ponowne walki.

Pod Longueval i w lasku Lance, między Ginchy i Combres, po wczorajszych walkach z bliska, wysunięte okopy pozostały w ręku nieprzyjaciela.

Na południe od Sommy Francuzi nacierali bezskutecznie pod Barleux i Vermandovillers. Odebraliśmy nieprzyjacielowi niektóre zajęte przez niego w dniu 8 września domy w Berny i wzięliśmy przy tej sposobności przeszło 60 jeńców.

Front Niemieckiego Następcy tronu.

Na wschód od Mozy odbywają się chwilami zaciekle walki ogniowe.

Balkański plac boju.

Nic nowego.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 11 września:

Wschodni plac boju.

Front przeciwko Rumunji.

Na północy od Orsowy wojska nasze odparły wielokrotne ataki nieprzyjacielskie.

Na zachodzie od kotlin Gyoergyoe

i Csik front nasz cofnięty został całkowicie.

Front w ojsk gen. kawalerji Arcyksięcia Karola.

Silniejsze ataki nieprzyjacielskie na północy od doliny Złotej Bystrzycy i Rafajłowej pozostały bez skutku. Poza to nie zaszły żadne wydarzenia.

Front wojsk gen.-feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Nad dolnym Stochodem nieprzyjacieli powtórzył swe gwałtowne ataki, które załamały się w zapory ogni artylerji lub też przed rowami.

Na pozostałym froncie położenie jest niezmiennione.

Włoski plac boju.

Na froncie między Etsza doliną Astach rozwinęli Włosi wzmoczoną działalność. Nasze stanowiska górskie w tej okolicy znajdowały się wczoraj w ogniu artylerji i przyrzędów do rzucania min.

W odcinku Monte Spil—Monte Testo odparto natarcia wielu bataljonów nieprzyjacielskich.

Na Pasubio przeciwnik wtargnął w dwóch punktach do naszych linii. Kontratakami został on natychmiast wyparty. W rękach naszych pozostało 68 jeńców. Również na Monte Majo załamał się atak nieprzyjacielski.

Na pozostałym froncie na południowym zachodzie najczęściej toczyła się w wielu odcinkach umiarkowana walka.

Balkański teren walk.

Nad Vojsą nie zaszły żadne wydarzenia.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, d. 9 września.

Front zachodni.

W kierunku Halicza i nad rzeką Narajówką odparliśmy za pomocą ognia ataki Niemców i Turków. W okolicy tej toczą się w dalszym ciągu gwałtowne walki.

W Karpatach leśnych wojska nasze zajęły na południu od Baranowa cały szereg wzgórz, wzięły do niewoli przeszło 500 jeńców i zdobyły 5 karabinów maszynowych, jak również ładną ilość sprzętu artylerji górskiej i wiele armat, które nieprzyjacieli rzucił w przepaść.

Front kaukaski.

Około wsi Oghnut trwa zacięta walka.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 10 września:

Wieczorem:

Niemcy atakowali dwukrotnie na południu od Somme rowy nasze na południowym zachodzie od Berny. Ataki ich załamały się jednak w całości.

W ciągu dnia artylerja nasza była czynną na całym froncie.

Nad linjami nieprzyjacielskimi latawce nasze spowodowały 40 potyczek, podczas których niemieckie siły lotnicze poniosły znaczne straty.

W nocy na 10 września jedną z eskadr rzuciła 480 bomb na nieprzyjacielskie dworce kolejowe i magazyny w okolicy Chauny. Tej samej nocy 18 latawców rzuciło wiele granatów na urządzenia wojskowe w Ham i w okolicy na południu od Peronne. W ostrzeliwanych miejscowościach stwierdzono liczne pożary.

Front saloniccki.

W okolicy Vetrenik opuścili Bułgarzy wiele rowów, pozostawiając w nich karabiny maszynowe.

Komunikat belgijski.

Urzędowo donoszą 9 września:

Wczoraj pod koniec wieczoru rozegrała się gwałtowna walka artylerji polowej i rowów ochronnych w okolicy Boesinghe i trwała przez całą noc.

Dzień na froncie belgijskim był w ogólności spokojny.

Komunikat angielski.

Główna kwatera donosi dnia 10-go września:

Wszystek zyskany teren został utrzymany i rozszerzony. Kontraktaki na północnym wschodzie od Pozieres zostały odparte. Wynik walk bieżącego tygodnia jest ten, że na froncie 6000 jardów przesunęliśmy linie nasze naprzód o 300—800 jardów.

Komunikat rumuński.

BUKARESZT. (B. W.) Urzędowo donoszą 8 września:

Front północny i północno-zachodni:

Obsadziliśmy po gwałtownych walkach Olah—Toplicza, Esik—Delne, Gyoergyoe—Szent—Miklos i Esik—Szent—Mihaly.

Atak nieprzyjacielski na południu od Mehadia został odparty.

Rosyjskie i rumuńskie wojska wyparły Bułgarów z Pasardzik (Dobric).

Skutkiem ataku lotników na Constantze ranione zostały dwie kobiety i jedno dziecko.

W. ks. Mikołaj w Rumunji.

WARSZAWA, 11 | 9. „Deutsche Warsch. Zeitung“ donosi ze Stokholmu w depeszy 7 b. m., że według dzienników rosyjskich oczekują wielkiego księcia Mikołaja Mikołajewicza w Kijowie, skąd były rosyjski wódz naczelny uda się do Rumunji.

Francja i Rumunja.

BERLIN, 11 | 9. „Daily Mail“ omawiając sprawę przyłączenia się Rumunji do koalicji, powiada między innymi, że artylerja rumuńska uchodzi powszechnie za bardzo dobrą, wazakże brakowało jej dział ciężkiego kalibru. Z tego powodu też Francja zaczęła przysyłać potajemnie do Rumunji już przed kilku miesiącami cięż-

kie działa francuskie, które teraz oddają Rumunom doskonałe usługi. Na dwa dni przed wypowiedzeniem wojny wysłała jedna z wielkich fabryk szwajcarskich większą liczbą samochodów pod adresem rumuńskiego ministra wojny drogą przez Francję, co było już najlepszą zapowiedzią, że pomiędzy Rumunią a państwami koalicji zaszło już zupełne porozumienie. Odnosny traktat został podpisany w dniu 17 sierpnia.

Na Konstantynopol.

STOKHOLM, 11 | 9. Generał Ruzski twierdzi, że Rosja w tedy wygra wojnę, kiedy osiągnie swój największy cel, zdobycie Konstantynopola.

Na pytanie, jak długo potrwa wojna, Ruzski odpowiedział, że nie chce się nad tem zastanawiać, ale to jest pewne, że trzeba będzie jeszcze jednej kampanji zimowej — a może nawet więcej — aby móżdż zmiażdżyć przeciwników.

Lotnicy francuscy w Rumunii.

GENEWA, 10 | 9. Pewna liczba lotników francuskich, którzy dotychczas porzucili służbę w wojsku rosyjskiem, została przyłączona do armji rumuńskiej w celu wykształcenia lotników w rumuńskich.

Obronę powietrzną w Bukareszcie i Konstanzji sprawują lotnicy francuscy i rosyjscy.

Rozstrzygnięcie — na wiosnę.

KOPENHAGA, 11 | 9. Pisma londyńskie otrzymały telegram o rozmowie, jaką miał rosyjski minister wojny p. Szujawaj, z przedstawicielami prasy zagranicznej.

Minister omawiał wystąpienie Rumunji Podnosił, że udział armji rumuńskiej doskonale uzbrojonej i liczebnej silnej, będzie powitany z radością. Współdziałanie Rumunji skróci wojnę, lecz trzeba się i z tem liczyć, że trzecia kampanja zimowa będzie przeprowadzona.

Co mówi Ruzkij?

BERLIN, 11 | 9. Według „Breslauer General Anzeigera“ korespondent „Russkoje Słowo“ rozmawiał z generałem Ruzkim, który oświadczył, że teraz rozpoczął się rozstrzygający okres wojny.

Po pokonaniu olbrzymich trudności Rosji udało się wziąć bezpośredni udział w walce o Konstantynopol. Już dzisiaj jest w marszu na Bułgarię wyborowa armja.

Ta walka jest dla Rosji wszystkim.

Śmierć metropolity Szeptyckiego.

LWÓW, 11 | 9. Dzienniki tutajse donoszą, że 7 b. m. po Lwowie krążyła pogłoska, że ks. Paweł Sapieha, przewodniczący Tow. Czerwonego Krzyża w Galicji, otrzymał dalszą wiadomość z Kurska o śmierci ks. metropolity Szeptyckiego. Potwierdzenia urzędowego tej wiadomości dotychczas niema.

Bitwa morską.

CHRISTJANJA, 11 | 9. „Dagbladet“ donosi z Bergen: Mieszkańcy wysp na zachód od Kafjord i Marsten opowiadają, iż w nocy na 9 ty września widzieli pływające na morzu sygnały świetlne. Równocześnie z Segeffjord donoszą, że obserwowano tam snopy światła rzucane ze znacznej odległości przez reflektory. Słyszano słaby odgłos strzałów armatnich od strony południowo-zachodniej. Istnieje przypuszczenie, iż na morzu północnym stoczona została walka morską.

Socjaliści a sprawa pokoju.

KOPENHAGA, 11 | 9. Według wiadomości ze Stokholmu „Socialdemokraten“ donosi z Paryża, że przywódca socjalistów francuskich posta-

nawili zaprosić socjalistów wszystkich krajów połączonych sojuszem na konferencję, aby odbyć dyskusję nad warunkami pokojowymi. Międzynarodowe biuro socjalistyczne w Haadze objęło przygotowanie tej konferencji.

Dla Polski.

STOKHOLM, 11 | 9. Szambelanowa Luoy Egeberg, przewodnicząca norweskiego komitetu ratunkowego dla Polski, ogłasza w pismach norweskich, co następuje:

„Norweski komitet dla składek na „Głódną Polskę“ zebrał dotąd ogółem 25.025,66 koron, za które każdemu z ofiarodawców przesyła szczerą podziękowanie. Ze środków tych komitet przesłał do centralnego komitetu w Szwajcarii 30.000 franków i otrzymał list dziękczynny od przewodniczącego centralnego komitetu, Henryka Sienkiewicza, który donosi równocześnie, że między innymi wysłano do Polski przeszło 30 wagonów kondensowanego mleka i że nadesłane obecnie pieniądze zużyte zostaną prawdopodobnie na ten sam cel. Komitet, licząc na dalszą sympatię dla tej dobrej sprawy, zbiera składek w dalszym ciągu.

Sprawa polska w Rosji.

PETERSBURG, 11 | 9. Organ reakcjonistów rosyjskich „Russkoje Znamia“ podkreśla, że już czas skończyć dotychczasową kokieterję prasy rosyjskiej ze sprawą polską. Oficjalne gazety rosyjskie mają podobno w chwili obecnej inne ważne problemy do rozstrzygnięcia, aniżeli kwestję, na którą odpowiedni czas jeszcze nie nadszedł.

Tego samego zdania jest i „Ziemszczyna“, która wyraża życzenie, żeby nie zajmować się teraz po prostu omawianiem sprawy polskiej, gdyż nie doprowadziłyby to do żadnego realnego wyniku.

I w organie „Kotokol“ utrzymują, że nie należy ze strony rosyjskiej wogóle reagować na jakiekolwiek impulsy zagraniczne w kwestji polskiej.

Odłożenie manifestu.

WIENIEN 10 | 9. „Fremdenblatt“ wiedeński otrzymuje ze Stokholmu depeszę:

„Russkoje Słowo“ ze źródła dobrze poinformowanego otrzymuje wiadomość, że Stuermer był u cesarza z referatem w kwestji polskiej. Odłożenie planowego manifestu zostało ostatecznie odłożone.

„Nowoje Wremia“ mówi o „niemaczej akcji międzynarodowej“, którą obecnie prowadzi się w sprawie polskiej. Radzi aby Rosja w tej akcji nie brała udziału. W kwestji polskiej trzeba ogłosić decyzję zasadniczą, ze stanowiska rosyjskiego, której nie można zmienić.

Groźny stan w Grecji.

Los neutralnej Grecji.

BERLIN, 11 | 9. Gazeta „Mir“ donosi z granicy Epiru: wojsko włoskie zajęło miasto Tepolen na granicy albańsko-epirockiej, będącej dotychczas w posiadaniu greckim, włosi rozbroili garnizon grecki i zozwiązali nad nim ścisły dozór.

Żądania koalicji.

BUDAPEST, 11 | 9. Z Sofji otrzymano wiadomość, że dziennik sofjski „Mir“ otrzymał z Aten następującą depeszę:

Posłowie koalicji wspólnie zwrócili się do greckiego prezesa ministrów Zaimisa i żądali od rządu greckiego, aby ustanowił strefę, poza którą nie wolno przejść Bułgarom, w razie zaś przekroczenia tej strefy wojsko greckie wystąpi zbrojnie

przeciw Bułgarji. Posłowie oświadczyli, że jeśli rząd grecki nie przyjmie tego żądania, to generał Sarrail sam strefę taką wyznaczy.

Dymisja Sarraila?

GENEWA, 11 | 9. Korespondent paryski „Journal de Geneve“ donosi swemu dziennikowi za zezwoleniem cenzury francuskiej, że możliwym jest rychłe ustąpienie generała Sarraila, wodza naczelnego wojsk salonickich.

Przyczyną dymisji ma być konflikt Sarraila z prezesem ministrów francuskich Briandem, który nalega na natychmiastowe rozpoczęcie ofensywy na Bałkanach.

Przysłowia rumuńskie.

Trzeba naprzód pamiętać o swoich krewnych, powiedział cygan, gdy został królem, i kazał zaraz brać swoich powiesić.

Kto niema długów, — jest już bogaty.

Woda nawet butom robi nie dobrze.

Kogo wąż ukąsił, ten nawet od jaszczurki ucieka

Na drzewo bez owoców nikt nie rzuca kamieni.

Z zadań polskiego krajoznawstwa.

Jan Prüffer.

(Dalej ciąg).

Nie dlatego jednak, by człowiek był tak zły, lecz dlatego, że ich nie poznał prawdziwie, t. j. nie uznał ich prawa obywatelskości, łącznie z sobą samym na tej prastarajj ziemi, wspólnej karmicielki.

Lecz nie tylko tworzy zamieszkujące naszą ziemią są narazone na poważne niebezpieczeństwo i nasz krajoznawca, niemniej jest niszczony i traci dawny swój charakter. Bezmyślna gospodarka rolna czy przemysłowa wyrządza olbrzymie nieraz szkody.

Pod Krakowem uległy częściowemu zniszczeniu piękne krzemionki wraz z grota Twardowskiego, dawne puszczę znakiły z powierzchni ziemi, a za niemi torfowiska, nadające specyficzny charakter krajoznawczy. I wiele, wiele innych pięknych zabytków przyrody martwej. A wspomnę tylko jeszcze słów kilka o jaskiniach.

Na naszym terytorjum rozróżniamy trzy typy jaskiń, jedne, występujące w północno-zachodniej Galicji, a więc obejmujące północną część pow. krakowskiego i chrzanowskiego, wkraczające częściowo do Królestwa Polskiego, po Olkusz i Miechów w kieleckiem, i po Olsztyń w piotrkowskiem. Razem przestrzeń występowania obejmuje 160 kil, między Krakowem a Częstochową.

Drugim terenem jaskiniowym są Beskidy wraz z Tatrami, ciągnące się on na pograniczu Galicji i Węgier z północny na południe na przestrzeni 25 kil.

Trzecie terytorjum jaskiniowe wschodnio-galicjskie, obejmujące 160 kil., rozpoczyna się w Tarnopolu i Brzeźdzynie i ciągną się aż po Dniepr przechodząc od Zbrucza na terytorjum Podola rosyjskiego, a później Ukrainy.

Znaleziono paltocik dziecięcy w ulicy Panny Maryi odebrać można za udowadnieniem i zwrotem kosztu ogłoszenia w Gołcu

KRONIKA

Choroba O. Przeora.

Dowiadujemy się o smutnym fakcie ciężkiej choroby wieloletniego O. Przeora ks. Piotra Markiewiczza, któremu uformował się wrzód pod czaszką. Należy ufać, że silny organizm przezwycięży niedomaganie, w każdym razie niepodobna zamykać oczu na możliwość komplikacji, wymagających trudnej i bolesnej operacji, zwanej trepanacją czaszki.

Biłogosławieństwo Pasterskie

Na zakończenie aktu poświęcenia nowego gmachu gimnazjum p. W. Chrzanowskiej, ks. prefekt Kneblewski odczytał list J. E. ks. Biskupa Kujawskiego - Kaliskiego Stanisława Zdzitowieckiego.

„Do W. Pani Golczewskiej-Chrzanowskiej, przełożonej gimnazjum żeńskiego w Częstochowie. Z okazji przeniesienia gimnazjum Szaownej Pani do nowego gmachu, udzielał Jej personelowi nauczycielskiemu i wszystkim wychowankom biłogosławieństwa swego Pasterskiego z tem życzeniem, aby uczelnia ta, opierając się na niezłomnym fundamencie Ojców naszych wiary św. i rzetelnem umiłowaniu najszczytniejszych ideałów narodowych, pomażała szereg dzielnych obywateli katolików i niosta prawdziwy pożytek krajowi i społeczeństwu.

† St. Zdzitowiecki.

Początek lekcji na Kursach Handlowych.

Lekcje na Kursach Handlowych przy Stow. Pracowników Handl. i Przem. m. Częstochowy rozpocząć się mają w sobotę 16 września o godz. 4 po poł. Zapisy przyjmuje się codziennie w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Pięknej nr. 6

Echa pobytu Adama hr. Ronikiera.

Prezes Rady Głównej Opiekuńczej podczas pobytu w swym w naszym mieście, o czem pisaliśmy już wczoraj, zwiedził kuchnię R. O. m. Cz. poczem udał się na loterię fantową w parku Staszica, gdzie na ręce organizatorów złożył na rzecz młodzieży szkolnej rb. 25. Wobec tego, że zabawa przeszkodziła zwołaniu nadzwyczajnego posiedzenia członków Rady Op. m. Cz. hr. Ronikier obiecał w najbliższym czasie przybyć ponownie do naszego miasta.

Dochód z loterii fantowej w parku Staszica.

Dzięki różnym okolicznościom pod każdym względem sprzyjającym powodzeniu niedzielnej loterii fantowej w parku Staszica, a przedewszystkiem niezmiernodowanym organizatorom, czysty zysk z zabawy wyniesie z górą rb. 1000.

Tak pokaznym dochodem nawet w czasach normalnych nie mogła poszczycić się żadna z instytucji, organizujących zabawy ogrodowe. R. O. m. Cz. osiągnęła więc pod tym względem stanowczo rekord, co świadczy o popularności, jaką zdołała sobie zaskarbić wśród szerokich mas.

Z poświęcenia Kursów Robót ręcznych J. Jarnuszkiewiczowej i M. Jacobsonówny.

W niedzielę 10 września o godz. 5 po poł. w obszernym lokalu własnym przy ul. Szkolnej № 9 ks. kanonik M. Nawrocki z Rakowa wobec licznych osób zaproszonych i przedstawicieli prasy dopełnił uroczystego aktu poświęcenia Kursów Robót Ręcznych dla kobiet pp. Józefy Jarnuszkiewiczowej i Marii Jacobsonówny, które z dniem wczorajszym rozpoczęły pracę.

Teatr „ODEON”

Program od niedzieli 9-go do czwartku 14-go Września 1916 roku.

Dziś wielki obraz sensacyjny:

Przestępca

Znakomity dramat kryminalny w 5-ciu częściach, z przygod detektywa Wintera.

Część 1-a: Miljonowy spadek. — Część 3-ia: Tajemnica magi. — 2-ga: Międzynarodowy aferzysta. — 4-ta: Kobieta detektywa. — Część 5-ta: Z d r a d a.

Żywy nieboszyk (arcyweśola komedia) — Turyści w Alpach (Z natury) — Zakończony Jaś (kom. czorny)

Annons: Wkrótce ukaze się na ekranie: „POTEGA MILCZENIA” — Znakomity dramat z udziałem słynnej Henny Porten.

Ceny miejsce zwykłe. — Szczegóły w programach.

Zaznaczaliśmy już w swoim czasie brak podobnej szkoły Rzemiosł w Częstochowie, którą to lukę instytucja ta wypełnia, podejmując naukę kroju i szycia dla użytku domowego, rysunków i malarstwa w zastosowaniu do robót ręcznych, wszelkich robót praktycznych, haftów artystycznych, wypalania i robót laubzgowych.

Obecni na uroczystości tej złożyli między sobą dla upamiętnienia chwili na cel dobroczynny rb. 9 i mk. 12, które złożono na ręce obecnego red. Fr. Galińskiego na biednych do uznania redakcji „Gońca Częstochowskiego”.

Bzisiejże wydawanie fantów

Osoby, które nie odebrały jeszcze fantów wygranych podczas niedzielnej loterii w parku Staszica, mogą to uczynić jeszcze dziś we środę od godz. 3 do 4 po poł. w gmachu muzeum Hygienicznego.

Pożyteczna instytucja.

Założona niedawno herbaciarnia dla członków przy Stow. Pracowników handlowych i przemysłowych rozwija się bardzo pomyślnie, a frekwencja uczęszczających jest dość duża, gdyż przeciętnie korzysta z herbaciarni około 60 osób dziennie. Liczba ta jak na ogólną ilość 200 członków, świadczy, że herbaciarnie przy Stowarzyszeniach są placówkami bardzo pożytecznymi w warunkach obecnych, jednak innego widocznie są zdania zarządy podobnych instytucji, gdyż nie słyszymy o tem, aby tego rodzaju jadłodajnia powstała miała przy którymkolwiek ze zrzeszeń naszego miasta.

O tańszą jazdę do Warszawy.

Grono młodzieży z pośród studentów już zapisanych na uniwersytecie warszawskim i politechnice, jak i tych maturzystów, którzy zamierzają udać się do Warszawy, wystosowało podanie do zarządu kolei, o udzielenie im wagonu w którymby za mniejszą opłatą mogli odbyć drogę Częstochowa—Warszawa. O ile odpowiedź nadziejemy przychylna, cena przejazdu wagonem studenckim będzie naturalnie o wiele niższą od ceny biletu zwykłego, która jak na skromne fundusze niejednego studenta stanowi dość okazałą sumkę.

O książkach dla uczniów.

Uczeń klasy 4 jednej ze szkół, chłopiec bardzo pilny i pracowity za naszym pośrednictwem zwraca się z prośbą do tych, którzy mają zbyt wiele podręczniki szkolne, o taskawe ofiarowanie mu ich, gdyż nie jest w możności nabywania, wskutek czego musiałby przerwać naukę. Jeżeliby kto z czytelników miał, leżącą może niepotrzebną choć jedną z poniższych książek, prosimy o złożenie jej w kantorze administracji naszego pisma.

Oto spis: wypisy Gallego, gramatyka^a Rodziszewskiego, wypisy łaciński^a Samolewicz i gramatyka cz. I., wypisy niemieckie Lorenza cz. III, arytmetyka: teoria Thomasa cz. III i zbiór zadań cz. IV, algebra Feldbluma i zadacznik Michalskiej i Zakrzewskiej, geografja Nałkowskiej cz. III.

Przestanek na Rakowie.

Dowiadujemy się, że wskutek podania, złożonego przez liczne grono zamieszkałych na Rakowie rodziców uczęszczającej do Częstochowy młodzieży szkolnej, Zarząd kolejowy zgodził się na zatrzymanie pociągów na tak zw. „Górcie“ w pobliżu domów fabrycznych na Rakowie.

Opłata od węgla.

Od dnia 1 września obowiązują następujące opłaty monopolowe: mk. 6 od 10 korcy węgla grubego i kostki I i II; mk. 3 od 10 korcy orzecha I, II i III oraz drobnego węgla niesortowanego; mk. 2 od 10 korcy miału węglowego.

Koszty kuracyjne.

Na posiedzeniu Magistratu w d. 7 b. m. uchwalono sumę 12,177 Mk. 75 fen, którą wyniosły koszty kuracyjne zaksięgować, jako zwrot kosztów kuracyjnych z lat poprzednich.

Trosowane dusze.

Studenci uniwersytetu, którzy dali się już poznać Częstochowie na deskach scenicznych, wystawiają niegraną od szeregu lat u nas doskonałą sztukę Gabrieli Zapolskiej: „Trosowane dusze”.

Wobec poparcia, jakim cieszyło się pierwsze widowisko studenckie w naszym mieście, organizatorzy ufają, że i tym razem publiczność nie zawiędzie i w dniu 25 września zapełni salę „Apollo“, dając w ten sposób możność wyjazdu na studia tym, którzy wierzą, że nie zostaną bez pomocy.

Niedojrzałe owoce.

W kramach i na rynku można spotykać bardzo często zupełnie niedojrzałe owoce, nabywcami których są przeważnie dzieci i uboższa ludność miasta. Ze względu na wielkie niebezpieczeństwo policja miejscowa winna zwrócić na powyższe baczność uwagę.

Do naszych uczelni.

Wobec rozpoczęcia roku szkolnego, nie od rzeczy będzie rzucić na łamach naszego pisma parę uwag pod adresem naszych uczelni. Na pierwszym miejscu chcemy zwrócić uwagę na książki i podręczniki szkolne.

Otóż wobec strasznej drożyzny książek i podręczników szkolnych, które doszły u nas wprost do niebywałych cen, czyby panowie pedagogów nie zechcieli, o ile to naturalnie jest możliwem, zastosować podczas swych wykładów metodę poglądową

i objaśnienia swe i uwagi dyktowali uczniom i uczennicom podczas lekcji. Tym sposobem oszczędzonoby rodzicom w pewnej mierze wydatki na kupno niektórych bardzo drogiech podręczników.

Następnie trzeba też zalecać uczniom oszczędność w kajetach i zeszytach, gdyż papier w ostatnich czasach doszedł do cen bajecznie dużych.

Drogie wykałaczk.

Nawet tak na pozór blade przedmioty jakimi są wykałaczk., dochodzą w naszych handlach do cen istniejącej w czasach normalnych pudełeczko wykałaczek kosztowało najwyżej 20—25 kop., a obecnie za nie trzeba płacić aż 70—75 kop. Rozumie się, że się to odbija nie na kieszeniach pp. restauratorów, lecz na publiczności.

Kradzież drobiu.

W nocy z piątku na sobotę wiadomości sprawy skradli z zamkniętego kurkonia w dominium Sabinów p. St. Jełowickiego 56 kur i kogutów oraz 2 indyki wartości paruset rubli. Zawiadomiona natychmiast policja wszczęła energiczne poszukiwania.

Darmocha teatralna.

Z powodu nałożenia na wszystkie teatry warszawskie podatku od widelisk, w stosunkach darmochy wprowadzono sanację tego rodzaju, że wydawanie biletów darmochowych, ulgowych itp. zostało wstrzymane. Kierownicy tamtejszych teatrów postanowili jedynie udzielać wstępu wolnego za stałymi „passe partout“ dla redakcji pism.

Z teatru.

„Beben“ z p. Lubicz-Sarnowska.

Do rzadkich sztuk repertuaru francuskiego należy grany w poniedziałek „Beben“ Vebera i Gorsea, posiada bowiem w równej mierze wdzięk i dowcip. O ten ostatni u autorów francuskich nie trudno — gorzej za to z pierwszym. Pobija go zazwyczaj zamilowanie do ekiwoków i kalembu rów oraz do drażliwych sytuacji, tworzonych kosztem zdrowego sensu autora, a pobłażliwości widzów. Są to charakterystyczne cechy wszystkich niemal gallijskich spółek autorskich „Beben“ stanowi właśnie miły wyjątek z tej reguły, tem miłszy wczoraj, że pełną dziewczęcęcego uroku i niewinnej szczeroci Coletta; była p. Lubicz-Sarnowska. Artystka jest w tej roli tak naturalną, w odpowiednich momentach wkłada w nią tyle liryzmu a od początku do końca tyle psychologicznego opanowania niełatwej do utrzymania w charakterze roli, że lepszego „bebna“ trudno sobie wyobrazić. Momenty przedzierzgaia się poczwarki w motyla p. Sarnowska odwróżyła po mistrzowsku. Jak nie można lepszym partnerem bohaterki w roli Maurycego był p. Grodecki, artysta o szerokim rozmachu a masce przypominającej nieza pomnianego Marjana Winklera. Między wielu plusami gry pana Gr. nie można pominąć i tego, że jego marlarz pojęty był indywidualnie i nie razit szablonem, którego w roli takiej uniknąć nie łatwo. Niejeden nazwałby to brakiem typu, a jednak lepiej, jeśli charakterystyka postaci polega na grze, niżeli na tanich efektach zewnętrznych. Jestto zadanie gatunkowo wyższe, z którego pan Gr. wywiązał się nader dodatnio.

Na dobro wczorajszej Coletty zapisać należy to, że wbrew utartemu zwyczajowi gwiazd zjeżdżających w

gościwie, otoczyła się, jeśli nie primasertem, to jednak artystami, którzy zwykli się z zadania dla całości sztuki, bez szkody. Taka Leonja w wykonaniu p. Rajskiej była bardzo miła, a p. Nancy Vallier (p. Zahorska) bardzo skromnym jak na paryską aktorkę typem męczatki. Nie przeszarżowane typy ciotek dały pp. Siekierzyńska i Mori Piotrus—o. Pietruszyński, Alcydes—p. Siekierzyński, Vergnon—p. Józef Sawicki i Simoneau—p. Lesza, wszyscy dali dla gry pary bohaterów tło nieco matowe, co zresztą może leżało w zamiarach reżyserskich, w ten sposób odgadujących intencję autorów. Co do tego trudno się sprzeczać. W rolach epi zodycznych wystąpili pp. Chojnacka, Mańkowska, Pietruszyńska, Zawadzka i Ostrowski. Fr. Gal.

wtorek — Panna Maliczewska.
środa — Przyjaciół z Ameryki.

Rozmaitości.

Największa lokomotywa na świecie.

Największą lokomotywą na świecie, według francuskiego „Journal des Debats“, zbudowano obecnie w Ameryce.

Nowa lokomotywa ma 5,03 metra wysokości, 3,84 szerokości i 82,31 metrów długości.

Wznosi się ona na 28 kołach, a maszynierza jej jest tak skonstruowana, że znajduje się olbrzymia wolna przestrzeń na węgiel. Oprócz tego dla dalszych podróży lokomotywa zabiera jeszcze 16 ton węgla i dużo wody.

Piec lokomotywy zamyka się i otwiera automatycznie, bez udziału mięśni ludzkich.

Lokomotywy tę zbudowano w zakładach Towarzystwa kolejowego Crie. Sprawność jej odpowiada sumarycznej sprawności trzech największych lokomotyw towarowych, jakie dotychczas zbudowano.

Humor i Satyra.

Zne swoich.

— Czy to prawda, Anito, że jesteś po uszy zakochana?

— Tak, kocham człowieka, który jest przystojny, waleczny i nieprzekupny.

— Fel! Jak można w tak poważnym czasie kochać cudzoziemca?

Letni rozkład pociągów.

od dnia 1 maja 1916.

Z Częstochowy odchodzą

pociągi w godzinach następujących:

Do Herbów: 5.43 rano, 11.58 w południe, 4.08 po poł., 7.53 wiecz.

Do Kielc: 10.15 wiecz., 5.14 rano, 1.00 po południu.

Do Sosnowca: 7.06 rano, 10.44 rano, 11.55 w południe (pośpieszny), 5.21 po południu, 9.51 wieczorem, 4.17 rano (pośpieszny).

Do Warszawy: 9.28 rano, 12.47 w południe (pośpieszny), 2.12 po poł., 5.12 po południu, 9.08 wiecz., 1.09 w nocy (pośpieszny).

Do Częstochowy przychodzą

Z Herbów: 7.42 rano, 10.45 rano, 12.35 w poł., 6.01 wiecz. 10.00 wiecz.

Z Kielc: 10.30 rano, 4.29 po poł., 11.34 w nocy.

Z Sosnowca: 9.18 rano, 12.37 w poł. (pośp.), 2.04 po poł., 5.02 po poł., 8.58 wiecz., 1.02 w nocy (pośp.)

Z Warszawy: 6.58 rano, 10.34 rano, 11.48 rano (pośp.), 5.11 po poł., 9.41 wiecz., 4.10 rano (pośp.)

Kursy Przygotowawcze

prowadzone przez słuchaczy uniwersytetów i wyż. zakł. nauk. Szkolna 5 II p. prawa oficyna.

Przygotowują do wszystkich egzaminów w zakresie szkół średnich (od kl. 1 do kl. 8 włącznie) w grupach i oddzielnie. Poszczególne przedmioty wykładane są przez specjalistów.

Stanisław RUMSZEWICZ

wychowaniec uniwersytetu charkowskiego,

ADWOKAT

w Częstochowie ul. Piękna № 4 (pierwsze piętro nad b. biurem adresowem) Przyjmuje od 2—3 po poł.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

DENTYSTA

Michał Rozenowicz

powrócił

i rozpoczął przyjęcia
ul. Panny Maryi № 35.

Kursa dla ochraniarek i froeblanek oraz zakł. froeblowski

Stanisław Ligeżówny

w Częstochowie, Teatralna 26.

Przyjmuje zapisy pań i dzieci codziennie od 9 rano do 7 wieczorem.
Rozpoczęcie zajęć dnia 2-go września 1916 roku.

Doktor PAWEŁ BRONIATOWSKI

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę Panny Maryi Nr. 21 obok Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 8—12 rano i od 4—7 po poł. Panie od 12—1 po poł.

Od Administracji.

Uprzejmie prosimy Szanownych Prenumeratorów o listkowe wpłacenie prenumeraty gdyż załagającym zmuszeni będziemy wstrzymać wysyłkę „Gońca Częstochowskiego“.

Ryby żywe, Śledzie wędzone, Mięso jarańki, Masło, Marynaty i t. p. poleca St. Szczepiński ul. Panny Maryi 26.

Złota książeczka Kasy Pożyczkowej-Oszczędnościowej № 15905.

Kuchnia kafiarna do sprzedania. Władność w piwniaku w Starym Parku. 695

Do sprzedania drewno budowlane, stopki, deski ciałówki. Dojazd № 8 Słiwiański. 694